Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

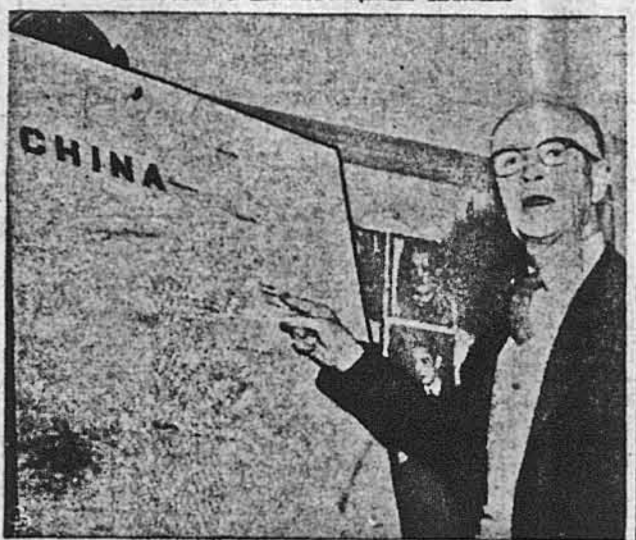
РІК LXII. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ЛЮТОГО 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 8. 1955. No. 25. VOL. LXII.

СЬОМА ФЛЬОТА ПЕРЕВОДИТЬ ЕВАКУАЦІЮ ТАЧЕНУ

Тайпег. — Після того, як національ-китайський уряд видав офіційне повідомлення про рішення „перегрупувати" війська, стаціоновані на острові Тачен і в зв'язку з цим перевести евакуацію того острова, положеного на 200 миль від Формози, а заледви кілька миль від китайського суходолу, опанованого комуністами, — сьома фльота, одержавши відповідний приказ розпочала в неділю пополудні евакуаційну операцію. 30,000 осіб, з того одну повну дивізію реґулярної національ-китайської армії силою коло 10,000 мужа і коло 15,000 цивільного населення мається перевезти на острів Формозу, а коло 5,000 озброєних партизанів на острови з Пескадорського архіпелагу. Сьома фльота, значно скріплена іншими з'єднаннями кораблів й літаків, була вже від тижня готова до активної допомоги національ-китайському урядові в евакуюванні Тачену, виставленого на постійні летунські атаки й острілювання артилерією з китайського суходолу, але американський уряд зволікав з видачею приказу до часу вияснення ситуації з мировими заходами Об'єднаних Націй, щоб краще знати, чи евакуаційна операція буде переводитись в повному спокої, чи серед небезпеки ворожої атаки. Різна неґативна відповідь Чу Ен-лая, який відмовився від участи в дискусії на Раді Безпеки над встановленням перемир'я в протоці Формози, була водночас для американців гаслом для започаткування тієї морської операції. Американська преса повідомляє, що від часу висадної операції в Інчав підчас Корейської війни — зосереджено тепер на просторі від Формози до Тачену найбільшу морську й летунську силу З'єдинених Держав. Сьомою фльотою командує контрадмірал Прайд, але самою евакуацією керує контрадмірал Лоренцо С. Сейбін, командант прибережної фльоти біля Кореї, який свого часу перевіз коло 200,000 вояків і цивільних осіб з Північної до Південної Кореї.

Комуно-китайський уряд назвав участь сьомої американської фльоти в евакуації Тачену „провокацією" та „збройною інтервенцією в китайській громадянській війні". Проте покищо — до неділі ночі — не було ніякої зачіпки збоку комуністів, які за минулий тиждень зосередили до тисячки літаків у прибережній смузі. Американські кореспонденти, що перебувають на кораблях Сьомої фльоти, сумніваються, чи комуністи будуть „такі дурні", щоб провокувати велетенську американську збройну силу, і вважають, що всі їхні погрози — це тільки пропаґандивно-політичний маневр, обрахований передусім на внутрішній ринок.

ВИЯСНЮЄ ЕВАКУАЦІЙНІ ПЛЯНИ

Адмірал Роберт Карні, шеф воєнно-морських операцій, вияснює в своєму бюрі у Вашинґтоні допомогу американської Сьомої Фльоти в евакуації Таченських островів. Він твердив, що уряди ЗДА і національного Китаю договорились щодо евакуації тих островів та щодо оборони інших, що мають стратегічну вартість для оборони Формози і Пескадорів.

ЗДА звернуться за „обсерватором миру" від ОН в обширі Формози

Об'єднані Нації. — З'єднені Держави звернуться до Об'єднаних Націй, щоб вони вислали в район протоки Формози „обсерваторів миру", які стежили б за теперішньою евакуацією Тачену й були негайно з курсі всіх можливих ускладнень, які вринули б на Далекому Сході. Тому, що на Раді Безпеки совєтський делеґат напевне заклав би „вето" проти вислання такої місії, розпочались розмови на тему скликання надзвичайної сесії Генеральної Асамблеї, або бодай т. зв. Малої Асамблеї, яка могла б вирішити цю справу, оминаючи Раду Безпеки. Тим часом американський делеґат до Об'єднаних Націй, амбасадор Кебот Ладж перевів кінець тижня в Вашинґтоні на розмовах з президентом Айзенгавером й вищими чинниками з державного департаменту, а на понеділок вернувся до Ню Йорку. Голова Ради Безпеки, д-р Віктор Белавнде, делеґат Перу, переговорив уже з різними членами Ради Безпеки, що робити після того, як Чу Ен-лай відмовився брати участь в нарадах над перемир'ям в протоці Формозі, як довго в Раді Безпеки сидить представник „зрадницької кліки" Чіянґ Кай-шека. Думають, що впродовж цього тижня Рада Безпеки буде таки скликана, хоч її рішення — як заповів Чу Ен-лай — не обов'язуватимуть червоного Китаю. З'єдинені Держави заявилися проти нової міжнародної конференції з участю комуністичного Китаю, на зразок Женевської конференції про Індо-Китай, пояснивши, що поведення комуністичних делеґатів на таких конференціях не заохочує до спільних з ними нарад.

АЙЗЕНГАВЕР ПРЕДЛОЖИТЬ ПЛЯН РОЗБУДОВИ ШКІЛ

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер виготовив вичерпний плян розбудови народного шкільництва, в якому думає розв'язати пекучу проблему щораз то більшої потреби нових шкільних будинків. Президентів плян передбачає федеральну допомогу на будову нових шкільних будинків і хоче заохотити приватні фірми до збільшеної дії в цьому напрямку. З урядових кіл повідомляють, що президентів плян має випередити демократів, які нарікають, що уряд замало дбає про будову шкільних будинків, і тому вони самі хотіли внести законопроєкт в цій справі. Президент думав внести своє звернення в справі розбудови шкільництва аж 15 лютого, але тепер заіснувала можливість, що він зробить це ще в цьому тижні. Президентів плян збудований на основі нових студій, які минулого року переводили відповідні урядовці. Восени минулого року відбулася окрема конференція в цій справі в Білому Домі. Цей плян має бути вичерпний і розрахований на довший час, впродовж якого місцеві самоуправи мали б взяти на себе тягар побудувати потрібне число шкільних будинків, яких брак вже від довшого часу відчувається в цілій країні. Уряд дав би допомогу місцевим самоуправам на цю ціль. Демократи заявляють, що вони підтримають всі урядові заходи до розбудови народного шкільництва, а якщо урядовий плян вважатимуть за невистачальний то внесуть свої поправки до нього, бо розбудову шкільних будинків вважають демократи за крайнєобхідну справу. В обох палатах Конґресу находяться урядові звернення в справі зменшення числа збройних сил ЗДА, а також звернення уряду в справі збільшення військових резерв. Більшість демократів неприхильно відносяться до пляну президента поважно зредукувати збройні сили цієї країни, і то в теперішньому моменті, коли така напружена світова ситуація внаслідок дій, що відбуваються в районі Формози. Сенатор Ричард Б. Рассел заявився проти урядового пляну зменшувати оборонні сили ЗДА, подібно заявляються і інші демократичні сенатори і конґресмени.

„Немає мирного співіснування з державою, яка хоче нас знищити"

Бруклин, Н. И. — Крайовий командант Американського Леґіону Сіборн Коллінс промовляв на прийнятті Другого дистрикту цієї організації в Бруклині і заявив, що при теперішніх умовах не можливе мирне співіснування в світі. Згадуючи про СССР, Колінс заявив, що „не можливе мирне співіснування з тією країною, яка присягла нас знищити". Коллінс твердив, що ЗДА мусять бути приготовані до того, щоб могли самі протиставитися світовому комунізмові. Американський Леґіон, казав його командант, підтримує Об'єднані Нації, але коли заходить небезпека, то ЗДА залишаються здані самі на самих себе. „Тепер ми ще є громадянами ЗДА, а не громадянами світу", казав Коллінс.

Метусов допустився кривоприсяги з наказу комуністів

Вашинґтон. — Конґресмен Френсіс Е. Волтер, бувший голова Комісії для дослідження протиамериканської діяльности, заявив, що комуністи наказали Гарві Метусові фальшиво зізнавати перед Конґресовими комісіями, щоб скомпромітувати конґресові слідства в справі комуністичної небезпеки. Волтер домагається, щоб департамент справедливости потягнув Метусова до відповідальности за спробу скомпромітувати Конґрес своєю кривоприсягою. Він твердить, що Метусов був і є комуністом, а відкликує свої зізнання для того, щоб поставити Конґресову Комісію в незручне становище. На пресовій конференції в Ню Йорку Метусов заявив, що зізнавав він не з наказу комуністичної партії, а добровільно, бо зв'язків з партією не має від 1951 року, коли його виключено. Як відомо, на основі зізнань Метусова суд засудив деяких комуністів. Тепер, коли Метусов відкликав свої зізнання, адвокати засуджених внесли домагання про скасування присуду та переведення нової розправи. Це пресовій конференції Метусов сказав, що „професійним свідком" у Конґресових Комісіях він став тому, що це давало йому добрий „заробіток".

Американці збили 2 воєнні літаки совєтського виробу

Токіо. Американський бомбардувальник типу РБ 45, який переводив над міжнародними водами Жовтого моря звичайну стежну місію і летів в охороні ловецьких літаків типу турбомоторових „Сейбрджет", став у суботу предметом атаки 4-ох літаків типу совєтського МІҐ-15. Чотири інші такі літаки заатакували американські турбомоторові літаки. Ці останні відповіли вогнем і вкоротці збили 2 комуністичні машини. Після того всі інші комуністичні літаки втекли в сторону китайського суходолу. Офіційний комунікат підкреслює, що той інцидент ставсл над відкритим морем, у віддалі коло 600 миль від острова Тачену й коло 800 миль від Формози. В офіційному комунікаті не говориться, чи це були совєтські, чи китайські літаки, лише вживається терміну „комуністичний". Преса коментує, що це були машини комуністичного Китаю. Після того, як 7 листопада комуністи збили недалеко північних берегів Японії американський бомбардувальник, який не відстрілювався, американське летунство на Далекому Сході дістало було приказ негайно відповідати стрілами при найменшій спробі атаки збоку комуністів. Всі 12 американські машини вернулися до своїх баз непошкоджені.

„Комуністичний Китай не витримав би 30 днів війни"

Вашинґтон. — „Коли б китайські комуністи були настільки тупі, що спровокували б війну з З'єдиненими Державами, то вони не витримали б довше, як 30 днів у війні з Америкою" — заявив речник республіканських конґресменів, Джозеф Мартін, в телевізійній програмі Коломбія Бродкестінґ Сістем „В обличчі нації". Знову ж сенатор Рассель Б. Лонґ, демократ з Луізіяни, і конґресмен Волтер Джуд, республіканець з Міннесоти, сказали в іншому телевізійну інтерв'ю, що воєнна небезпека на Далекому Сході значно зменшилась після звернення президента до Конґресу й Конґресової резолюції в цій справі — боронити Формозу й Пескардоські острови. — Державний секретар Доллес перевів був останній тиждень на відпочинку на острові Багама. Вертаючись відтіль в неділю, він відвідав подорозі відомого державного діяча Бернарда Барука в його домі в Савт Каролайні. Державний секретар був увесь час у тісному контакті з Вашинґтоном.

АФП підтримує уряд в справі Формози

Маямі Біч, Флорида. — Виконна Рада Американської Федерації Праці, яка об'єднує 10,300,000 робітників, заявила що вона вповні підтримує уряд Айзенгавера в справі оборони Формози, хоч у справах робітничих не погоджується з програмою уряду. Рада АФП закликає уряд президента Айзенгавера до рішучіших заходів в боротьбі проти комуністичної аґресії. Представники АФП заявляються проти комуністичної аґресії. Представники АФП заявляються проти допущення до Об'єднаних Націй представників терористичного режиму Мао Тсе-тунґа та проти визнання китайського комуністичного уряду. Виконна Рада АФП заявляє, що в конфлікті на Далекому Сході не вирішується тільки справа окремих островів, бо там йде про долю цілої Азії, а може і про долю всього світу. Ця Заява АФП має на цілі протидіяти проти деяких тенденцій представників Конґресу Індустріяльних Робітників, які хотіли б, щоб ЗДА змінили свою поставу до теперішнього китайського національного уряду та були готові визнати комуністичний уряд Китаю.

В СССР збільшено військовий бюджет на 12%

Москва. — Цьогорічний військовий бюджет Совєтського Союзу збільшено на 12%, і він буде тільки дещо менший від військового бюджету 1952 року, найвищого, що його мали Совєти в мирному часі. Бюджет, запропонований на 1955 рік, передбачає 112 більйонів і 100 мільйонів рублів. У перерахуванні за американським курсом 4:1, новий совєтський військовий бюджет становив би 28 більйонів долярів, але фактично вартість рубля багато нижча. Зате не можна порівнювати цього військового бюджету з 34-більйоновим військовим бюджетом З'єдинених Держав, бо в ЗДА платиться повновартісно за всі достави для армії і утримання всіх родів зброї, а про видатки на озброєння і вивінування совєтської армії ніде не можна нічого дізнатися. Новий совєтський військовий бюджет є наявним доказом, що 1) совєтську господарську політику переставлено знову на важкий воєнний промисл із шкодою для виробництва предметів першої потреби і 2) що т. зв. мирова пропаґанда, яку дехто називав „новим виглядом совєтської політики" перейшла знову на давні шляхи — вічного крику про воєнну небезпеку від „американських паліїв війни".

КРЕМЛІВСЬКІ ВОЛОДАРІ ПОЗУЮТЬ ПЕРЕД ЗАХІДНІМИ ФОТОГРАФАМИ

Фотографи західньої преси вперше дістали дозвіл фотографувати кремлівських володарів, які зібрались і слухають бюджетових пропозицій. В першому ряді (від ліва) сидять: Л. М. Каґановіч, Н. А. Булґанін, Н. С. Хрущов, Г. М. Маленков та К. Е Ворошилов. В другому ряді (зліва): А. І. Кіріченко, М. А. Суслов, М. З. Забуров, М. Г. Первухін, А. І. Мікоян та В. М. Молотов. В бюджеті пперeдбачено збільшення „оборонних" видатків на 12 відсотків.

ПІНЕ ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ

Париж. — 18-ий раз з черги впродовж 8-річної історії 4-ої Французької Республіки французький парлямент спричинив упадок уряду, відмовивши йому довір'я. В суботу вранці більшістю 319 голосів проти 273, на всіх 627 членів нижчої палати парляменту, відкинено внесок Мендес-Франса на признання йому довір'я у зв'язку з дебатою над його політикою в Північній Африці. Цим разом голосували проти нього, в цілості або частинно, всі більші партії від комуністів на лівиці до де-ґоллістів на правиці, за вийнятком соціялістів, які майже в цілості його піддержали. Зрештою, всі партії, з вийнятком одностайного фронту комуністів (які так само одностайко голосували були 8½ місяців тому в користь кандидатури Мендес-Франса, коли він прийшов до влади), поділились. Найбільш ще одностайно виступили соціялісти, голосуючи, як сказано, за Мендес-Франсом, і народні республіканці, голосуючи проти нього. Частину його власної партії, соціял-радикальної, порвав до голосування проти нього один із найповажніших соціял-радикальних політиків, кол. прем'єр Рене Маєр, який виступив проти Мендес-Франса з гострою промовою, заявивши, що він просто не знає, куди Мендес-Франс веде Францію своєю закордонною політикою. Справа Північної Африки стала тільки претекстом для виступу проти Мендес-Франса, який в ході свого урядування здобував собі ворогів в усіх таборах, що тільки ждали відповідної нагоди, щоб спільно його повалити. Президент Коті розпочав негайно переговори з партійними керівниками, після чого місію створити новий уряд приняв Антуан Піне, член консервативної Незалежної партії, кол. прем'єр з 1952 року. Рене Маєр відмовився був від тієї місії. Піне заявив, що сподівається скласти новий уряд до четверга.

Американські союзники дістануть інформації про атомову зброю

Вашинґтон. — Заступник секретаря оборони Роберт Б. Андерсон повідомив, що в найближчому часі, на основі закону, який прийняв Конґрес в серпні минулого року, американські союзники в Европі дістануть потрібні інформації про вживання атомової зброї і оборону проти неї. Тепер це можна буде зробити, бо Рада НАТО погодилася, в разі потреби обороняти Західню Европу атомовою зброєю. Інформації про те, як користуватися атомовою зброєю та яка нищівна сила цієї зброї, дістануть військові команданти держав, які належать до Північно-Атлантійського Оборонного Пакту. Після одержання цих інформацій европейські союзники зможуть відповідно вишколювати свої війська. Але закон не дозволяє давати інформацій про те, як продукувати атомову зброю.

Німецькі комуністи оскаржують ЗДА в зруйнуванні Німеччини

Берлін. — Комуністична преса й радіо Східньої Німеччини повели одностайну, керовану згори кампанію проти З'єдинених Держав за бомбардування німецьких міст під час другої світової війни. Розпочато цю кампанію в 10-ті роковини найбільшого налету на Берлін, який відбувся 3-го лютого 1945 року. Тоді згинуло від 40 до 50 тисяч осіб. Комуністи, промовчуючи, що англо-американські налети на німецьку промисловість і комунікаційні сполуки було одною з головних причин заломання німецького воєнного походу на Сході Европи — підбурюють німців проти ЗДА. В Західньому Берліні заарештовано 12 комуністів, які прибули із Східньої Німеччини з масою антиамериканських летючок і дерев'яними хрестами та вінками, що їх ставили на руїнах збомбардованих домів.

Комуністичний Китай пропонує Японії „приязнь"

Токіо. — Чу Ен-лай запропонував Японії „інформаційно" підписати такий самий пакт приязни, як його комуністичний Китай підписав з Індією і Бурмою. Підставою взаємин між Пейпінґом і Токіо мали б стати „5 принципів", якими так захопився Неру, що повірив у їх щирість: взаємність користи, рівність, взаємна пошана суверенности й територіяльної недоторканости, невтручання у внутрішні справи другої країни і „мирне співіснування". На цій підставі Японія і комуністичний Китай мали б підписати торговельний договір. Таку пропозицію привіз до Японії японський господарський діяч Шозо Мурата, який їздив до Пейпінґу „приватно", а фактично з відома й доручення японського уряду та промислових кіл, щоб розвідати всі можливості торгівлі Японії з Китаєм. Чу Ен-лай мав запевнити Мурату, що комуністичний Китай буде „шанувати" японську суверенність і що визнання Японією національ-китайського режиму на Формозі не стоїть на перешкоді комуно-китайським і японським взаєминам.

В АМЕРИЦІ

● **У ЗДА виходить** 1,765 щоденників, які мають пересічний тираж 55 мільйонів примірників. Цей тираж становив 30-го вересня 1954 року 55,072,480 примірників, тобто на 600,194 примірники (1.1 відсотка) більше, як того самого дня в 1953 році. Ця надвишка сталася, не зважаючи на те, що 20 щоденників перестали виходити. Ранішніх щоденників було — 317, а полудневих 1,448. В неділі появляться 544 щоденники з тиражем 46,176,450 примірників.

● **Комісія**, яка складається з представників ЗДА, Данії, Голляндії, Нової Зеляндії і Австралії, викінчує плян продажу масла на виріб напою „джі" для Індії, Пакістану, Бурми та інших держав Сходу.

● **Карл Е. Соммерлат**, американський дипломат, який мусів залишити Москву через те, що його дружину комуністи обвинувачували в побитті московського робітника, іменований на американського представника в Сіямі.

● **Кінові продуценти** брати Ворнер в Голливуді заявили, що шукатимуть по всій країні нових кінових зірок, щоб ввести до кінової продукції нові обличчя.

● **Демократичний сенатор** Ричард Б. Рассел, як голова Комісії Збройних Сил, визначив тричленну сенатську підкомісію, яка має дослідити діяльність „суперсекретної Центральної Слідчої Аґенції". Рассел заявив, що багато сенаторів зовсім нічого не знають про діяльність цієї аґенції, навіть не знають, скільки вона витрачає грошей.

● **Урядова Дорадча Комісія** для справ охорони здоров'я заявляє, що в збройних силах ЗДА затруднено у три рази більше лікарів, як треба в часі миру. Рівночасно ця комісія стверджує, що в медичних школах замало студентів вивчають медицину, і тому число лікарів не збільшується в такому темпі, в якому зростає населення країни.

● **Професор** Мічіґенського університету Геррі Г. Ґуд сказав, що було б нерозумно будувати в повітряних просторах „сателіт", з якого могли б вилітати військові ракетові літаки. Такий сателіт був би, на думку професора, „сидячою качкою", до якої легко могли б трапляти ворожі керовані стрільна.

● **В неділю 6 лютого** американські скавти відзначили 45-ті роковини свого існування. В ЗДА є 3,500,000 скавтів - хлопців, а досі були скавтами 22 мільйони американців.

● **У 1954 році в Чіле** піднеслися ціни на 70 відсотків — найбільше з усіх держав світу. На другому місці стоїть Корея, де ціни підскочили на 40 відсотків. Уряд Чіле думає, як би то стримати знецінення валюти.

В СВІТІ

● **Ганс Християн Андерсон**, 48-літній данець, економіст, який в ролі директора бюджетового департаменту Об'єднаних Націй прожив вісім років у гамірливому Ню Йорку — затужив за тихим Копенгаґеном. Тому він зголосив свою димісію і вертається на батьківщину.

● **У Греції** проголошено створення нової політичної партії „поступовців". Колишній міністер фінансів Маркезініс, який організує її, заявив, що 23 посли з різних партій, з усіх 300 послів грецького парляменту, вже заявили, що вступлять до неї.

● **Західньо - німецькі** соціялісти дуже обурені заміром уряду Аденауера спроваджувати італійських робітників до Німеччини. Вони кажуть, що в Західній Німеччині ще є коло 800,000 цілком або частинно безробітних, і коли навіть почнеться набір до нової німецької армії, то брак робочих рук відчується лише за два роки.

● **В Еспанії** окрема комісія опрацьовує зміни конституції, які уможливлять призначити наступника генерала Франка й точно означити майбутній устрій держави. Мають змінити м. і. постанову про те, що головою держави може бути чоловік тільки вище від 30-ох років життя. Внук останнього короля Еспанії Альфонса XIII, Хуан Карльос, який стане після Франка королем, має лише 17 років.

● **На кордоні Мадярщини й** Австрії американка мадярського походження, пані Брукс, зустрілася вперше за шість років із своїм 18-літнім сином від першого подружжя, який з дитинства оглух і онімів. Шість років тому вона залишила його в Будапешті під опікою своєї матері, а його бабуні. Комуністи дозволили хлопцеві виїхати аж тепер. Мати і син плакали при побаченні.

● **На Маляйському** півострові збільшилась діяльність комуністичних студентів, які уладжують „чайні сходини" й „забави", а фактично — політично - аґітаційні віча. Англійська адміністрація заявила, що надалі арештуватиме учасників цих „забав".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City. N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА ДО ПРОФЕСІЇ

У теперішньому зрізничкованому суспільстві та в скомплікованих обставинах життя, професія і професійність відіграють одну з найважливіших роль. З розвитком техніки, науки та всіх ділянок життя професія і професійна кваліфікованість стали необхідністю та передумовою дальшого розвитку. Сьогодні вже виключені професії „всіх наук", універсальні професії, бо життя однієї людини закоротке і ум заскупий, щоб могти „всі розуми поїсти". Тому то тепер, крім початкових і середніх шкіл для загальної освіти, спостерігаємо переважний розвиток фахового, професійного шкільництва.

Професія сьогодні стає і мусить бути „другою вдачею" людини, бо тільки професійною кваліфікованістю можна з успіхом пробиватись у житті і стати повновартісним членом суспільства. Отож, цілком природно, треба мати найбільшу увагу до професії, у власному та суспільному інтересі, і в інтересі прогресу здобувати відповідний респект загалу для поодиноких професій, що є вже завданням поодиноких професіоналістів та їх організацій.

Велику увагу до професії спостерігається, зокрема, в такій високорозвиненій країні, як Америка. Провідники, лікарі, вчителі, інженери дбають про те, щоб саме їхня професія мала найбільший респект серед загалу, який можна здобути тільки власною увагою до неї. Характеристичним явищем може бути факт, що сьогодні в американській армії є понад пів тисячі різних професій, для яких є спеціяльний вишкіл.

Не відстає в такому відношенні до професії й журналістика. Американська журналістика може сьогодні бути прикладом уважливости до професії. В обставинах нічим не обмеженої свободи преси, зарахованої до чотирьох головних свобід, ця уважливість в ЗДА до журналістичної професії є і мусить бути одним з тих моральних „категоричних імперативів", без яких суспільне життя перетворилося б у джунглі.

Головними засадами американської журналістики, що здобула собі таку велику повагу не тільки в своєму власному суспільстві, але й в світі, є в першу чергу правдиве, швидке, точне, об'єктивне і всебічне інформування. Очевидно, інформування про все, що потрібне і що на це заслуговує. Один з найпередовіших американських щоденників узяв собі за мотто слова: „Друкувати все, що до друку надається".

З такої уваги до своєї професії і під знаком її головних вимог, сотні й тисячі американських кореспондентів наложили головами, виконуючи свої професійні обов'язки не тільки у перших лініях або й перед лініями воєнних фронтів, але й у мирних обставинах. Добрий журналіст звітує про подію, а ліпший ту подію передбачає — кажуть американці. Два кореспонденти „Юнайтед Прес", передбачаючи останню „агресію" в Коста Ріці, опинились між двома фронтами, „попали в неволю" і вернулись додому в позичених убраннях. Зате американський читач мав перші і вичерпні вістки. Під час недавнього бунту у в'язниці в Бостоні один газетний фотограф, якого не допускали до в'язниці, винайняв собі за 100 долярів денно довжелезну пожежну драбину і сидів на ній три дні, фотографуючи все, що ділялося на в'язничному подвір'ї. Таких і подібних прикладів можна навести тисячі. Це є увага до професії, яка збуджує загальний респект.

Ясно, що такого роду увага до професії вимагає не тільки її розуміння, але й відповідних об'єктивних можливостей та фондів. І тому, навіть при найкращій волі і найбільшому бажанні, ми, українці, не завжди можемо виконати такі професійні вимоги. Все ж таки максимальна увага до професії, зокрема серед працівників нашої скромної преси, могла б рішально спричинитися до оздоровлення нашого внутрішнього життя і до дальшого його розвитку. Максимальна увага до професії збоку редакторів викликала б автоматично і відповідний респект до преси збоку загалу, свого і довколишнього.

Це добре пригадати саме тепер, коли в деяких наших пресових органах ще продовжуються або відновлюються виступи, які свідчать найменше про увагу до редакторської професії і збуджують все інше, тільки не респект до тієї професії та до преси взагалі. Не диво, що серед нашого доросту, який шукає собі відповідної професії, подибуємо тільки одиниці, які вибирають одну з найпочесніших професій, до яких в культурному світі зараховують саме журналістику.

ВОЄННА ПОГРОЗА — ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ МИРУ

На пресовій конференції президент Айзенгавер повторив твердження, сказане вже багатократно при різних нагодах впродовж останньої історії з Формозою: звернення президента до Конґресу 24 січня ц. р. й резолюція, що її 26 січня прийняв Конґрес з упозноваженням для президента вжити збройну силу в обороні Формози — все це сталося під кутом збереження миру. На перший погляд, це — парадоксальне твердження. Воно стало предметом кпин збоку комуністів, які зчинили крик, що все те американське говорення про мир, то — мовляв — насмішка над миром, коли насправді переведено блискавичну мобілізацію велетенської морської і летунської сили в обширі Формози і коли американські адмірали недвозначно заявляють, що підлеглі їм збройні сили готові до „кожної" акції.

Проте в парадоксальному, на перший погляд, твердженні найвищих американських чинників з президентом Айзенгавером включно — вміщається велика правда. Вона дуже проста: президент прийшов до переконання, що не можна повторяти помилки, яку ЗДА зробили в своїй політиці на терені Кореї. Пригадка кількох тодішніх і тамошніх фактів: В травні 1945 року на Потсдамській конференції ще тодішні чотири альянти погодились встановити в Кореї злощасну 38 паралель, як лінію, що розмежовує російську й американську окупацію. Впустивши добровільно й без найменшої потреби комуністів до Північної Кореї, З'єдинені Держави 29 червня 1949 року відкликали з Південної Кореї своє військо, не сказавши нічого про своє дальше відношення до подій, що їх можна було передбачити без жадного особливого пророчого дару, а просто на підставі маленького знання комуністичної політичної стратегії. Бо чейже вже на рік швидше, 1 травня 1948 року, комуністи (читай: Совєтський Союз) проголосили в Півн. Кореї „Народну Демократичну Республіку", уладивши відразу на її честь дефіляду новоформованої реґулярної армії на вулицях столиці тієї „держави" — Пйонґянґ. З виразною аґресивною тенденцією, за плянами, виготовленими під керівництвом совєтських таршин, поведено негайно підривно-партизанську акцію на терені Південної Кореї з збройними диверсійними випадами з півночі. У цих умовинах мовчанка Америки була явною заохотою для комуністів, які були переконані, що Америка пальцем не рушить в обороні Південної Кореї. І тому наказ, виданий Труманам генералові МекАртурові виступити проти напасників, які напали на Південну Корею 25 червня 1950 року, був тоді великою несподіванкою для Москви, Пейпінґу і Пйонґянґу. А що китайські комуністи могли сумніватися, чи ЗДА дійсно прив'язують поважне значення до Формози, то до цього вони мали таку слушну підставу, як тайний (тепер виявлений) документ Державного Департаменту з 28 грудня 1949-го року, в якому говорилося про потребу підготовити американську публічну опінію на захоплення Формози китайськими комуністами. Формоза, сказано в тому американському документі, „не має спеціяльного військового значення".

Звернення през. Айзенгавера в справі Формози і конґресова резолюція мали одну ціль: розвіяти надії комуністів, як їх вони мали, нападаючи на Південну Корею. І зроблено тепер перестрогу подвійну: 1) Америка боронитиме Формозу й Пескадорські острови і 2) Америка не цуратиметься ніяких засобів, які будуть потрібні для успішної і доцільної оборони. Під цією останньою перестерогою треба розуміти знову два конкретні засоби, що їх застосує Америка: 1) використання всіх родів так зв. „тактичної" зброї, включно з атомовими стрільнами й бомбами і 2) перекинення війни також на китайський суходіл чи в китайські порти, якщо на китайських летовищах і в портах відбуватиметься зосереджування комуністичних збройних сил з очевидною аґресивною ціллю. Іншими словами: Айзенгавер заявив, що не повторить помилки Трумана, який відкликав МекАртура за його мудрий і правильний стратегічний плян.

Теперішня перестерога мала моментальний успіх. Весь крик Чу Ен-лая про втручання Америки і ОН у „внутрішні справи" китайців і все бундючне гороїження, що комуністичний Китай все одно „визволить" Формозу, — це тільки тактика для замилювання очей, і то призначена головно на внутрішній комуністичний ринок. Насправді всі найкращі знавці комуно-китайських відносин, включно з колишнім націонал-китайським міністром закордонних справ і губернатором Формози К. Ц. Ву (його інтерв'ю у „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 4 лютого ц. р.) одностайно заявляють, що китайські комуністи не розпочнуть війни, бо одверта війна з З'єдиненими Державами — це щось найгірше, чого вони бояться. Так само всі ті фахівці твердять, що Москва, на випадок війни у Формозькій протоці, не прийшла б з одвертою допомогою комуністичному Китаєві, бо вона також жахається явної війни з ЗДА.

Зате існує тут маса подробиць, істотних і важливих, про які голосно й офіційно не говориться, напр., що нинішні керівники Англії, Черчил і Іден, вживаючи всіх заходів, щоб не допустити в протоці Формози до війни, тому рішуче підкреслюють свою солідарність з З'єдиненими Державами в далекосхідній політиці, що бояться за Гонґконґ і за Маляйський півострів. Мовляв, перемир'я в Кореї звільнило комуно-китайські сили для кинення їх під Дієнбієнфу в Індо-Китаї; перемир'я в Індо-Китаї дозволило Пейпінґові перевести концентрацію сил проти Формози. Ясно, що коли комуністичний Китай здобув би тепер і Формозу, то прийде черга на Гонґконґ або Маляї, а „по дорозі" впаде жертвою і Сіям. Оці міркування й наказують Іденові грати на два боки: і війну оминати, бо англійський острів лежить занадто близько до совєтських летунських баз, — і не похвалювати соціялістичної щедрости, щоб негайно обдарувати Чу Ен-лая Формозою. Очевидно, що ця подвійна гра мусить закінчитись програю, якщо вона поручає задитькання китайських комуністів такими концесіями, як віддання їм прибережних островів і допущення до Об'єднаних Націй. А тоді прийде невідхильно черговий етап „мирного" поширювання влади комуністичного Китаю, аж поки таки прийде черга на Гонґконґ і на Маляйський півострів. Але тут уже мав би діяти в обороні англійських інтересів південно-східній азійський союз: як довго Англії безпосередньо не наступлять на ногу, так довго, вона в обороні інших держав і пальцем не рушить. Отже покищо вона „монтує мир". Якщо з вини Пейпінґу таки вибухне війна, то лише тому, що може Пан Біг захоче покарати китайську комуну, відбираючи їй розум.

ДО НАС НА НАУКУ!

У „Свободі" з 5 січня ц. р. пише п. Василь Мудрий, в статті п. н. „По похилій площі", досить неприємні, але — ми тут в Европі віримо — правдиві речі. Написані вони, — за словами автора, — як „новорічні роздумування над нашою невеселою дійсністю".

Згадана стаття додала відваги і нам, тобто залишенцям в Німеччині, „похвалитися" нашим громадським життям та його об'явами. Бо в українській пресі завівся такий звичай, що писати про такі речі, як п. Василь Мудрий в „Свободі", „не пасує". З різних причин. І хоча „Маланку" вже відтанцювали, Новий Рік запили і нам, Василям, вже на св. Василія „многая літа" відспівали — не треба аж Нового Року, щоб над нашою дійсністю роздумувати. Кожної неділі, кожного дня (ми всі безробітні) є час над цим думати.

Шановний автор пише, що між іншим є поділ на т. зв. революційно настроєних і на т. зв. опортуністично наставлених. Ми тут такий поділ вже давно брали! От, наприклад, в нашому українському середовищі (коло 250-300 душ) зовсім інший поділ, модерний: 1. „українці", 2. „неукраїнці" і 3. „національні зрадники".

Перші — це ті, які є членами установи, що має нас репрезентувати, і платять місячно 25 пфенігів.

Другі — це ті, які не є членами, не платять 25 пфенігів і мовчать. А треті — це ті, які не є членами, не платять 25 пфнг. і мають відвагу сказати, що день є день, а ніч є ніч.

Всі три групи мають одне спільне, а саме: кожна з них конче потребує курсів для неграмотних. Кожна група має вже своє призначення. Бо відомо, що кожний розважний політик думає на дальшу мету. Вже все продумано та постановлено, а саме так: перші підуть перші на Україну, бо їх там всі чекають; другі: „побачимо, що скаже скрінінг", а треті „ще не дійдуть до Карпат, а вже будуть на сухій вербі гойдатись".

Це — тільки головний поділ. Бо є ще в нас різні політичні партії, групи, фракції, коаліції і т. п. — ну і сім громадських установ. Була ще восьма, але ця 10 січня 1955 сказала „я не існую".

Поділ установ більш-менш справедливий: три „українські", а чотири „неукраїнські" і „зрадницькі". І не думайте, що цей поділ тільки так собі, — він унаглядиюється ясно та чітко в практиці. Відомо, що ми пребагаті на різні національні свята, ювілеї, панахиди і т. п. От недавно, з нагоди свята 22-го січня, прів я на двох академіях від год. 3-ої до 10-ої вночі. Одну академію влаштували „неукраїнці" і „національні зрадники", а другу „українці". Є в Америці таке?

І ще одного в Америці нема. У нас „дають", а у вас — ні. Поприходять мішки, паки, нарід міряє їх оком, обмацує пальцями і таксує їх вартість. Аж настає день, що „дають". Не думайте, що це така проста справа. Засідання, комітети, комісії, контролі, таксування тих, які мають щось одержати, підписи „обдарованих" на [illegible] шах і т. п. А після цього справа розподілу є [illegible] головною „політичною" темою.

— Пані, знаєте, що я знайшла в кишені того плаща, що я дістала? Три пфеніги, німецькі пфеніги! Мій старий каже: звідки взялися німецькі пфеніги в старім американськім плащі? То якась вже десь тут в Німеччині скинула своє дрантя, а взяла добре — і звідси пфеніги.

„Дають" у нас ще щось: гроші. Правдиві, добрі гроші! Правда, не старим, а дітям на „ялинку". Вийшов голова „української" установи на сцену, почав вимахувати руками, викликати дітей і давати по три німецькі марки. Гроші прислали з Америки. Чи бажали цього жертводавці, щоб дітям під „ялинку" давали гроші, чи таке придумали „українці", — не годен допитатися. Сяк чи так, модерний виховний засіб. І де ваша Америка? У вас під „ялинку", певне, якісь старомодні овочі, солодощі, іграшки, кавґуми, а в нас — гроші!

Або церкви. Є де помолитися та душу від гріхів очистити. В одній, другій або третій. Всі три — наші. В першій нарід терпеливий. Стоїть або сидить чотири години. Всі співають, а як не співають, то слухають „казання". Дрімати не годен, бо холодно. В другій церкві відправа коротша і тепліше. На підлозі старі іровські коци, а в куті — грубка гріє. Співає хор. Третя — в старих касарнях, а як там, — не знаю.

Пишете ще, що в Америці зуживають „полемісти" дуже багато чорнила, паперу, умового напруження і взагалі енерґії на свавільну полеміку. Цим то вже найменше можете нам заімпонувати.

Василь

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Микола Шпитко

ІНСТИТУТ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛЬСЬКИХ ВІДНОСИН

Кожна держава займається проблемами своїх сусідів, слідкуючи за їх життям. Наша ситуація багато гірша за ситуацію тих народів, що виконують дослідну працю в своїх власних кабінетах, школах чи міністерствах. Наші життєві обставини, постійне еміґраційне „невідоме" в 1945-1950 рр., не спонукали наших інтелектуалістів-еміґрантів призадуматися над дуже важливою справою, тобто дослідження життя наших сусідів.

Масова еміґрація до ЗДА — закінчена. Осівши, „може" й на постійно в ЗДА, ми мусимо виповнити всі ті прогалини в культурно-політичному житті нашої іміґрації.

Оце й було поштовхом до створення Інституту Дослідження Польських Відносин. Завдання Інституту, як оповіщено в „Свободі" з 6-го листопада 1954 р., — слідкувати за польським протиукраїнським фронтом в першу чергу, а також за іншими нашими сусідами.

Вже кілька років майже всі польські еміґраційні середовища ведуть протиукраїнську кампанію. Інспіратори цієї кампанії заявляють, що коли не вдасться задержати кордон на Одрі і Ніссі, то треба буде повести експансію на Західньо-Українські землі, як це було 1918-20 рр.

Саме тепер польська іміґрація складає дотації на друк англійською мовою книжки пера француженки Бейлі п. з. „Львуф сєн визваля". Щоб мати готову відповідь на появу тої публікації, яка напевно „уґрунтовуватиме" польські претенсії на українські віковічні землі, Інститут Дослідження Польських Відносин, поза іншими важливими справами, сконцентрував свою увагу на тій протиукраїнській публікації. В цій справі відбулося сім засідань. По сьогодні опрацьовано плян наміченої до друку праці, яка має вийти з рамени Інституту в англійській мові. Зміст цієї праці має охопити всі Західньо-Українські землі: Галичину, Закарпаття і Буковину. В цій книжці будуть висвітлені: історичні, етнографічні, політичні та господарські відносини під окупацією поляків, чехів, румунів та мадяр і історично-етнографічна приналежність тих земель до Соборної України.

Завданням Інституту є покласти край ворожій пропаґанді у вільному світі. Так довго, поки немає наших публікацій в англійській мові про наші відносини з сусідами, чужинецький світ мусить приймати за аксіому все те, що писали й пишуть на нашу шкоду наші „приятелі".

Тому, що Український Технічний Інститут в Ню Йорку затверджено декретом як високу школу нарівні з високими американськими школами, щоб не творити ще одної нової інституції, почасти подібної в своїх завданнях, вирішено включити Інститут Дослідження Польських Відносин до УТІ в Ню Йорку, як автономну секцію. Після узгіднення наміченого пляну із сенатом УТІ, Інститут Дослідження Польських Відносин ввійшов до УТІ, як складова частина, з новою назвою: ДОСЛІДЧИЙ ЦЕНТР ПОЛЬСЬКИХ ВІДНОСИН.

Приступлено до збірки відповідної суми грошей на видання першої книжки в англійській мові про Західньо-Українські землі. Кличем „На оборону Західньо-Українських земель і нашого Львова!" — перший відділ УСС започаткував збіркову кампанію, яка буде поширена на цілу Америку.

ЗРІСТ НАСЕЛЕННЯ З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВ

Протягом останніх п'ятьох років населення З'єдинених Держав зросло на 13 мільйонів. Минулий рік, коли приріст населення становив 2,8 мільйона, був рекордовим в історії Америки. Якщо й надалі збільшення населення йтиме тим самим темпом, то до 1965 року людність З'єдинених Держав досягне 190 мільйонів.

За головну причину цього явища вважають повоєнне збільшення числа народжень. Починаючи від 1950 року, число новонароджених дітей неухильно зростає і протягом 1954 року, який і в цьому відношенні був рекордовий, народилось 4,1 мільйона дітей. Зменшення цього числа на найближчі роки не передбачується.

Зміни числа людности порізному відіб'ються на різних щодо їх віку групах американців, при чому кожна окрема група матиме свої специфічні життєві вимоги. До 1965 року ми матимемо 17 мільйонів осіб у віці в 65 років і старше — майже вдвічі більше, ніж їх було в 1940 році. Від наших старших громадян прийде більше вимог на подорожі, відпочинок, медичну допомогу, а також більше асиґновань на пенсії та інші заходи для того, щоб людина в старшому віці почувала себе економічно забезпеченою.

Внаслідок збільшення числа народжень від 1940 до 1950 року ми матимемо 36 мільйонів хлопців і дівчат у віці від 10 до 19 років, які в році 1965 збільшать цю групу населення на 65% проти 1950 року. Це значить, що незабаром збільшиться потреба в харчових продуктах, в народних та вищих школах, спортового приладдя та уживаних автах. Одночасно з цим може загостритись проблема юнацької злочинности.

Одночасно із зростом населення збільшиться робоча сила. Сподіваємось, що число робітників у 1965 р. становитиме 78 мільйонів, тобто на 10 млн. більше, ніж їх є тепер. Тоді, як протягом останніх п'ятьох років щорічний приріст робітників становив 700,000 осіб, від 1960 до 1965 року робітнича армія зростатиме на 1,2 мільйона щороку.

Тільки одна група населення становить виняток в розумінні зросту, особливо в віддалених місцевостях. Від часу першої світової війни число фармерського населення неухильно падало, при чому його зменшення особливо було помітне від часу другої світової війни. У 1954 році несповна 22 мільйони американців жило на фармах, тобто на сім мільйонів менше, ніж було п'ятнадцять років тому. Якщо те саме буде й надалі, це означатиме, що деякі сільсько - господарські стейти матимуть менший приріст населення, ніж уся країна в цілому.

Ясно, важко точно передбачити зріст людности. Життя може принести багато несподіванок, скажімо, війну або сувору депресію, яка завжди йде в супроводі безробіття, а все це може рішуче перекинути догори ногами всі наші розрахунки, пов'язані із зростом населення. Але будемо надіятись, що ніяких таких страшних катастроф не буде і що протягом найближчих десятьох років ми матимемо 30 мільйонів нових американських громадян.

Загальна Рада.

Д-р Ол. Марітчак

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

(5)

Не можна тут поминути участи обох українських делеґацій у величавому мітинґу, який улаштувало Угорське Т-во Л. Н. в одній із просторих заль столиці, для пропаґанди ідей МУТЛ Націй. Перед кількома тисячами мешканців столиці промовляли найкращі промовці міжнародного світу. На почесних місцях засіли представники різнонаціональних делеґацій, між якими були також представники обох українських делеґацій. Після закінчення засідань й офіційних прийнять, угорці дали до диспозиції делеґації спеціяльний поїзд, яким повернулися ми в осінній, похмурий день до Відня.

Через особисту перешкоду д-ра Перфецького доручено мені подати звіт із засідань Гол. Ради Унії президентові д-рові Евгенові Петрушевичу. Замкнутий в собі і з певною віддаленістю супроти своїх співробітників — за винятком може д-ра Костя Левицького, тодішнього секретаря закордонних справ, — президент Петрушевич був увесь час оптимістично настроєний щодо остаточного вирішення східньогалицької справи. При такому його наставленні трудно було виступити з сумнівами щодо доброго стану східньогалицької справи, хоч об'єктивні, навіть некорисні інформації могли тільки допомогти справі. Тому моє завдання було доволі тяжке, бо я мусів переказати президентові не тільки добрі успіхи нашої делеґації в Будапешті, але й не дуже потішаючі для нас розмови з англійцями. Звіт з наших виступів на засіданнях Головної Ради Унії президент прийняв з вдоволенням, бо справді на терені Унії східньогалицька справа стояла — принаймні покищо — добре. Однак коли розпочав переказувати нашу розмову з представниками англійського Товариства, я запримітив на обличчі президента певну схвильованість. По закінченні звітуту президент спитав: „Хто ж то такий посол Девіс?" Я пояснив, що це — член англійського парляменту і визначний член англійського Т-ва Ліґи Націй. През. Петрушевич заявив на це, що він одержує звіти наших дипломатичних представників про добрий стан східньогалицької справи, а зрештою всякі правні арґументи є за нами і держави Антанти мусять з тим числитися. При тому він зазначив, що наші представники при державах Антанти мають нагоду говорити з далеко вище поставленими особами, як посол Девіс. На тому наша розмова закінчилася.

Від цієї розмови минуло кілька місяців, протягом яких наше Т-во займалося підготовчою працею до конґресу Унії, що мав відбутися з початком літа 1923 р. у Відні. Тим часом 14 березня 1923 р. конференція амбасадорів держав Антанти признала Східню Галичину Польщі. Це рішення було несподіваним ударом для уряду през. Петрушевича, хоч передше багато було голосів, які не поділяли оптимізму президента і числилися з некорисним для нас вирішенням східньогалицької справи. Ясно, що після рішення з 14 березня 1923 р. наше Т-во опинилося в дуже тяжкому положенні. Протести уряду през. Петрушевича, а також протести нашого Т-ва не могли багато вчинити. На конґрес Унії у Відні в червні 1923 р. з'їхалась численна польська делеґація і домагалася негайного виключення нашого Т-ва з Унії. Завдяки проф. Рійссенові справу нашого Т-ва відкладено, при чому доражено Т-ву перенести свій осідок до Львова. По моїм повороті до Львова в серпні 1923 р., гурток наших визначних громадян рішив заснувати Зах. Укр. Т-во Л. Н. у Львові, однак польська влада відмовилася затвердити статути. На липень 1924 р. призначено наступну сесію конґресу МУТЛН, яка мала відбутися в Ліоні, великому промисловому місті східньої Франції. Провід ЗУТЛН у Відні вирішив делеґувати до Ліону голову Т-ва д-ра Перфецького і Антона Петрушевича, сина президента, який тоді перебував у Парижі. Після порозуміння із ЗУТЛН у Відні, Народний Комітет Укр. Народно-Трудової партії у Львові постановив делеґувати мене, як свого представника. В тім характері я одержав запрошення на конґрес в Ліоні від головного секретаря Унії проф. Рійссена, і на тій підставі одержав закордонний пашпорт. В Ліоні застав я вже д-ра Перфецького і Антона Петрушевича, які поінформували мене про стан справи нашого Т-ва. Польська делеґація, спираючись на рішенні конференції амбасадорів, поставила знову домагання виключити ЗУТЛН з Унії, а проф. Рійссен вказав на труднощі полагодження справи на нашу користь. З нашого боку внесено меморіял, в якім вказувалось на неправильність вирішення східньогалицької справи конференцією амбасадорів і домагалося залишення нашого Т-ва на давнім становищі. Конґрес передав згадану справу окремій комісії, яка допустила мене до голосу, як представника краю. На засіданні комісії я підтримав становище нашого Т-ва і подав правні арґументи щодо неправильности вирішення східньогалицької справи конференцією амбасадорів. Не зважаючи на наші застереження, комісія признала правну силу рішення конференції амбасадорів з 14 березня 1923 року. Не було сумніву, що конґрес підтвердить згадане рішення комісії і позбавить наше Т-во дотеперішнього становища. З цієї причини, зараз після рішення комісії, наші делеґати зголосили вихід ЗУТЛН з Унії, подаючи на письмі мотиви цього кроку. Це письмо підписали обидва делеґати ЗУТЛН і я, як представник Народного Комітету. Таким чином на конґресі в Ліоні закінчилась діяльність ЗУТЛН на міжнародній арені. В краю не дійшло ніколи до заснування Т-ва Ліґи Націй, бо скарга до Найвищого Адміністраційного Трибуналу у Варшаві проти відмови затвердження статутів цього Т-ва польською владою — не мала успіху.

При оцінці діяльности ЗУТЛН слід відмітити, що воно одиноке з політичних організацій, які діяли на міжнародній арені, осягнуло на конґресі Міжнародної Унії у Празі в 1922 р. признання Східній Галичині, як колишній частині Австрії, права на державну незалежність. Це осягнення має безумовно історичне значення.

Нинішні спомини дають матеріяли для історії нашої діяльности в часах, коли наша еміґрація виявляла велику активність у праці на міжнародній арені. Наша діяльність не обмежилась на акції ЗУТЛН, але промостила собі шлях до інших міжнародних організацій, як міжпарляментарна Унія, міжнародні католицькі, жіночі і студентські організації та інші. Наші виступи на міжнародній арені популяризували українську справу і робили її предметом численних дебат на міжнародних з'їздах. Маємо враження, що теперішня наша еміґрація забагато обмежується до нашого внутрішнього життя, а замало прикладає уваги акції на міжнародному полі. Нехай ці спомини заохотять нашу громадськість, а особливо наше молоде покоління до пожвавлення акції на міжнародному полі й до скріплення наших міжнародних зв'язків.

Марія Біляк

НА ШЛЯХУ ДО СПІВДІЇ

(З приводу 70-ліття українського жіночого руху)

(1)

Скромна, тиха, трудяща, а перш за все добра й геройська була є і мабуть остане назавжди українська жінка. Тому кличі емансипації, що пролунали в половині 19 стол., українська жінка прийняла як серйозну проблему, прийняла її скорше, і відгукнулась на них живіше, як жінки інших народів середущої Европи.

Кожна нова ідея, що її видвигають велетні людського поступу — в початках свого розвою потребує сили, відваги й наполегливости, а передусім віри. Половина 19 стол. дає світові нові кличі, які змагають до того, щоб дати щастя не лише одиницям, але й кожній людині. У тому поході, в загальному ритмі поступу, знайшло й жіноцтво своє місце. Його кличем стала емансипація, рівність у правах і обов'язках. І коли нові кличі, кинені в тому часі — одні погасали, заки засвітили, другі стали проклятям для світу, то кличі жіночої емансипації дали позитивну розв'язку не лише для жіноцтва, але й для людськости.

Змістом цього клича були — рівність перед законом, право на освіту, право на заробітню працю, вияв здібностей й ініціятиви. Вони опанували думки кожної жінки, що хоч трохи вміла думати. Вони ворушили кожну, що вміла порівнювати і бунтуватись.

І віра у слушність і справедливість, віра в логіку в житті і в природі створила могутнє річище, якому на ім'я жіночий рух.

Жіночий рух — це вища форма боротьби за громадські права. Вона постає там, де вже заспокоєні елементарні людські потреби, де нарід уже виборов собі певну форму свободи. Там, де цього немає, не буде ґрунту для жіночого руху, бо там жінка нарівні пригноблена з чоловіком і включається в боротьбу за елементарне право на людське існування. Тому й гасло жіночого руху зродилось на Заході, коли вже пролунали там свободолюбні кличі. Звідтіля проміновували вони на схід Европи та знаходили там різний відгук. Там, де хоч трохи були збережені умовини рівности і свободи дії, вони могли прийнятись. А там, де деспотичний царський режим спинював свобідний розвій народу, там жіноцтво включається в революційний рух проти того режиму, не дбаючи про свої окремі права.

У половині 19 стол. впали перші зерна свідомости у душі наших жінок. Віщі слова Шевченка вказали на трагедію дівчини - покритки й матері - вдови, що були беззахисними жертвами своїх гнобителів. Голос Марка Вовчка змалював чудовими невеликими картинами недолю жінки-селянки. Все це вражало сумління й кликало до боротьби. Ідейне молоде жіноцтво хоче прикласти своїх сил у допомозі. І так наближається 1884 рік, що мав таке переломове значення для українського жіноцтва.

Завдяки тому святкуємо ювілей, яким можуть похвалитись лише державні народи заходу. Сімдесять років проминуло, як українська жінка станула на шлях жіночого руху і йде ним невпинно аж до тепер.

Носіями ідей жіночого руху є в нас дві постаті — Олена Пчілка й Наталія Кобринська. Перша — це сестра українського ідеолога, жінка широкої освіти й мистецьких зацікавлень. Друга — це дочка українського священика-політика, що придбала самотужки широку освіту й користувалась літературним і публіцистичним талантом. Олена Пчілка, як усі жінки Великої України, не зосередила своєї праці й свого змагання лише на жіночому відтинку. Вона виступала в літературі, вивчала народне мистецтво, співпрацювала в наукових виданнях, редагувала журнал і в цій своїй праці дбала про видвигнення жінок у передові лави громадського життя. Наталія Кобринська усе своє вміння зосередила на двигненні жіноцтва з залежности й пониження. Цьому вона присвятила свій літературний хист і туди спрямована її видавнича діяльність.

Обі ці постаті дали поштовх до розвою жіночого руху. Українські землі були поділені між різних окупантів, де життя кожної вітки йшло окремим шляхом. Та хід жіночого руху виказує певні спільні прикмети.

Український фемінізм сягнув глибше, глянув дальше, як фемінізм західніх країн. Коли на Заході він виявив до певної міри егоїзм провідних одиниць та обмежився до верств аристократії й інтеліґенції — в української жінки фемінізм був тільки засобом, щоб її двигнути та пристособити до боротьби за державне життя свого народу. Через те він огорнув ширші маси населення і дійшов туди, де найтрудніше було дістатись — під селянську стріху. А це мало величезне значення в наших визвольних змаганнях під час першої й другої світотих війн. Далі — підготовляючи українську жінку до самостійного діяння в сучасній дійсності, він викресав у неї багато прикмет, що їх не мають жінки державних націй. Серед труднощів і перешкод, вона навчилась утримувати себе і в найсуворіших умовинах життя, здобувати позиції і пробивати собі шлях.

— — — — —

Як початок жіночого руху приймаємо 1884 рік, коли то на Наддніпрянщині і в галицькій Україні постала перша організована форма жіночого життя. Тоді то при Вищих Жіночих Курсах у Києві створився жіночий студентський гурток під проводом Олени Доброгаєвої, а у Станиславові „Т-во Руських Женщин", під проводом Наталі Кобринської. Ці товариства не розвинулись у великі організації, бо їх гасла ще були нові й незвичні. Але вже в 1891 році Наталя Кобринська скликає в Стрию перше жіноче віче, що висуває петицію у справі жіночої освіти до австрійського парляменту. А в 1905 р. Олена Пчілка засновує в Полтаві Союз Рівноправности Жінок і видає маніфест у справі автономії України. Знов виявляється різниця в підході обох жіночих груп. Ґалицьке жіноцтво змагає в першу чергу до освіти, яка приносить із собою економічну незалежність і незалежну поставу.

На Придніпрянщині, де право на освіту осягнено скорше (Вищі Жіночі Курси в Києві відкрито в 1880 р.), жіноцтво висуває відразу політичні домагання.

Шлях обох віток українського народу ішов нарізно. Тоді, коли жіноцтво Зах. України здійснювало поволі свої домагання (жіноча гімназія, вступ до університету, жіночі професії), то на Наддніпрянщині, — коли царська влада припинила діяльність Союзу Рівноправности Жінок, — жіноцтво включилось вседіло в революційне підпілля проти царату. Зв'язок провідних діячок Наддніпрянщини й Галичини нав'язаний ще в початках, тепер скріпився ще більше. Придніпрянки й галичанки допомагали собі в різних починах, виступах і виданнях.

Щойно 1917 р. у власній державі відкриває як одним, так і другим рівні права. У скорому темпі творяться на Україні Жіночі Громади чи Жіночі Спілки, які на своєму з'їзді, дня 14 жовтня 1917 року зорганізувались в Український Жіночий Союз, що став видавати Жіночий Вісник. Факт створення власної держави дав площину до згуртовання, з якої жіноцтво широко скористало.

В 1919 р. в Кам'янці Подільськім постає перша соборницька організація — Українська Національна Жіноча Рада, як централя для українських жіночих організацій на власному терені та закордоном. Головою її стає Софія Русова. Українська Національна Рада пов'язується з міжнародним жіночим рухом, в 1920 р. стає членом Міжнародної Жіночої Ради.

Здавалось — настала хвилина зажити організованим життям для одних і осягнути дальших етапів у своєму змагу для других. Та поразка, яку зазнав наш нарід, припинила цей шлях. Із приходом большевиків розв'язано всі жіночі організації на Наддніпрянщині, а на Зах. Україні за Польщі організований поступ української жінки неймовірно утруднено.

Провід українського жіноцтва з'ясовує собі це. У підсовєтській дійсності воно включається активно в розбудову українського національного життя. В кожній галузі воно виявляє себе творчо й активно та найбільші успіхи осягає в науці. На катедрах і в лябораторіях України працює стільки жінок, як мало в котрій країні.

НАРАДИ ЕКЗЕКУТИВИ ЗУАДКОМІТЕТУ

В неділю, 30 січня 1955 року, відбулись чергові наради Екзекутиви Злученого Українського Допомогового Комітету в канцелярії ЗУАДК у Ню Йорку. У нарадах, якими проводив у заступстві хворого голови ЗУАДКомітету д-ра Луки Мишуги, перший заступник голови, д-р Матвій Стахів, взяли участь усі члени Екзекутиви. Після заслухання звіту екзекутивного директора ЗУАДКомітету д-ра Володимира Галана, обговорено і вирішено такі справи:

1. Переселення

Екзекутива прийняла до відома, що до 30 січня 1955 року ЗУАДК вислав до Адміністратора закону РРА — 1953 733 готові ашуранси, які покривають 1,633 особи. Більшу активність у виготовленні ашурансів проявили такі громади: Филаделфія, Ню Йорк, Шікаґо, Дітройт, Рочестер і Ню Гейвен. Деякі громади, які були діяльні в попередній переселенчій акції, тепер замовкли.

У новій акції переселення дуже великий поспіх. Число віз для еміґрантів до ЗДА є обмежене й тому потрібно якнайскоріше діяти, щоб забезпечити для наших аплікантів можливість приїзду до ЗДА. ЗУАДК має ще коло 1,500 зголошених кандидатів на переселення до ЗДА. Якщо вдасться здобути для них в близькому часі ашуранси, тоді можна запевнити приїзд усіх наших аплікантів (якщо не буде перепон з уваги на лікарську, чи провірочну комісії).

2. Морський транспорт

Самий переїзд нових аплікантів полагоджує Европейське Представництво ЗУАДКомітету в порозумінні із Міжнародним Комітетом для Переселення з Европи в Женеві. ЗУАДК має спеціяльну умову з цією міжнародною організацією та й у висліді цієї умови ЗУАДК дає дешевий переїзд, запевняє найкращі можливості транспорту (головно літаками), дає змогу дістати позичку на оплачення коштів переїзду і дає запоруку, що іміґрант матиме опіку збоку ЗУАДКомітету і зустріне його в порті представник ЗУАДК, який допоможе у полагодженні всіх формальностей.

Тому Екзекутива ЗУАДК закликає всіх заінтересованих, головно спонзорів, не купувати ніяких квитків без порозуміння із ЗУАДКомітом, бо це приспорить їм лише більше видатків і не дає тієї запоруки, яку може дати у переїзді ЗУАДК. Кожний аплікант після того, як отримає візу, повинен негайно зголосити про це Европейському Представництву ЗУАДК, і це наше Представництво полагодить усі чинності, зв'язані із транспортом.

3. Коляда

Заслухавши звіту про перебіг збірки Коляди, Екзекутива висловила подяку всім громадам і всім організаціям, які перевели збірки Коляди на харитативну діяльність ЗУАДК. Треба одначе ствердити, що велика кількість наших людей, як теж організацій, переводили Коляду виключно на свої цілі, не зважаючи на те, що згідно з порозумінням УККА — ЗУАДК, вся Коляда була призначена на допомогові цілі.

Проситься прислати звідомлення з переведеної Коляди і перевести вплату збірних фондів, щоб можна було виготовити звіт із цьогорічної збірки Коляди і подати список жертводавців до преси. Звідомлення проситься надсилати на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P.O. Box 1661, Phila. 5, Pa. U.S.A.

4. Допомогова Акція

Екзекутива ствердила, що деякі організації - члени ЗУАДКомітету ведуть допомогову акцію на терені Европи на власну руку, чим не лише нарушують статут ЗУАДКомітету, але впроваджують хаос у зорганізовану і плянову діяльність З У А Д Комітету. Щоб такі випадки не мали більше місця, Екзекутива рішила вислати всім організаціям і установам, які є членами ЗУАДКомітету, пригадку про те, що всякі грошові, харчові, чи одежеві посилки на допомогу в Европу повинні йти через ЗУАДК.

5. Праця членів Дирекційної Ради

Екзекутива ствердила, що деякі члени Дирекційної Ради ЗУАДКомітету не виказують ніякого заінтересування справами ЗУАДКомітуту. Вони не беруть участи в кампанії за ашурансами, та й не сприяють збірці фондів на цілі ЗУАДК; деякі навіть не зуміли вплинути на те, щоб їх громади зложили бодай стільки фондів, скільки коштує їх приїзд на річні Збори ЗУАДК.

Екзекутива пригадує всім Членам Дирекційної Ради ЗУАДКомітету про їхній обов'язок вести організаційну працю у своїх громадах в тому напрямі, щоб здобути для діяльности ЗУАДКомітету і співпрацю і фонди та й всі фонди пересилати негайно до Головної Канцелярії ЗУАДКомітету.

6. П'яті Загальні Збори ЗУАДКомітету

Екзекутива рішила, після короткої дискусії, назначити реченець для П'ятих Загальних Зборів ЗУАДКомітету на 12 і 13 листопада 1955 року у Филаделфії. Вибрано осінній реченець з уваги на заповіджені вже Збори УККА і Союзу Українок. Програма зборів буде ще опрацьована і подана до загального відома. Екзекутива закликає всіх дійсних членів ЗУАДКомітету вплатити свої членські внески за 1954 і 1955 роки, бо лише члени, які виконали свої членські обов'язки, матимуть право взяти участь у Зборах.

При цій нагоді Екзекутива кличе теж усіх своїх довжників вирівняти свої повинності перед ЗУАДКомітетом. Проситься Членів Дирекції, як і всі відділи ЗУАДКомітету допомогти ЗУАДКомітетові видістати ті гроші, які ЗУАДК вложив на оплачення коштів переселення своїх аплікантів, які — не зважаючи на свій кількарічний побут у ЗДА і добре матеріяльне становище, — не вважають відповідним віддати ЗУАДКомітетові вплачених на їх переселення грошей. З нагоди Загальних Зборів ЗУАДКомітету буде виготовлена листа всіх довжників ЗУАДКомітету, то ж і в інтересі їх самих є чимскоріше подбати про вирівнання довгу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шікаґо, Ілл.

Наша „Самопоміч".

Навчені досвідом на Рідних Землях між двома світовими війнами та в часі виходу з них на скитання, пізнали ми вартість громадської самодопомоги.

Тому перший вже гурток новоприбулих до української громади Шікаґа, зараз таки напочатку, з вдячністю приймаючи допомогу від своїх старших тут братів, зорганізував першу свою установу новоприбулих „Самопоміч". Потреба її виявилася була тимбільше, що в 1949/50 рр. не було такої господарської каньюнктури, якт епер. І зразу новоприбуваючі горнулися до „Самопомочі". Згодом, коли влаштувалися й розглянулися, і коли деяким видалося, що вже можна бути „сам собі пан", зацікавлення до ідеї „Самопомочі" притихло.

І тільки невеликий гурт впертих тримався. Зі скромної ініціятиви „Самопомочі" зродилися в нас дві її доньки — „Самодопомоги": Українська Діточа Оселя й Щадничо-Позичкова Каса. Обі вони усамостійнилися та на кооперативних основах гарно розвинулися. Перша має сплачену вже оселю для дітей поза Шікаґом і власну споживчу крамницю, друга дійшла цього року до $\frac{1}{2}$-мільйонової балансової суми.

Зі „Самопомочі" брали свої початки й інші, тепер відлучені, громадські організації — і „Бесіда", і „Учительська Громада", і „Курси Українознавства" і ін.

Радісно було „Мамі-Самопомочі", що діти її ростуть і розвиваються, але членські вкладки в ній самій маліли і просто заникали. Були навіть побоювання, що сама вона постаріла і замре. Трудно було в минулому році й найти охочих до управи, небагато членів явилося на річне зібрання й вибрано на голову скромного та тихого громадянина Олексу Наконечного (колишнього теж скромного, але ділового члена Т-ва Укр. Купців і Промисловців" з краю).

До співпраці з ним пристало кількох інших, яким противні сектансько - групові чвари (хоч би й у ім'я великої справи). Вирішили вони передусім скерувати свою діяльність на найбільш пекучі харитативні потреби дня і у першу чергу на допомогу братам - залишенцям.

І от перед Різдвом вислали 4,000 Кер-пакетів в Европу. Змагання „Самопомочі" в тому напрямі підсилила своєю жертвенною працею заслужена від самого початку нашого прибування тут щира порадниця — добра душа, тут народжена, пані Катерина Гульчій. Вона то очолила Секцію Суспільної Опіки „Самопомочі" і от за останнє тільки півріччя від нашої „Самопомочі" вислано 130 завірень „3 сі" через 5 допомогових організацій, через них вислано також завірення для 92 осіб за новим іміґр. законом, полагоджено з успіхом 2 справи спровадження сиріт з Европи і приміщено їх у добрих людей, стримано три депортації і полагоджено цілу справу, виповнено 40 родинам громадянські папери, приміщено двоє сиріт на літній 7-тижневий відпочинок в українській оселі на кошти „Самопомочі", приміщено хворого на туберкульозу брата в санаторії і виєднано для нього право побуту в ЗДА.

При Т-ві „Самопоміч" існує автономний „Радієвий Комітет", який веде 2 рази в тиждень українські авдиції.

З членів „Самопомочі" були перші найактивніші збірщики „Народнього Фонду".

В дальшому пляні нашої „Самопомочі" є ще деякі інші конструктивні і корисні для нашої громади задуми, щоби тільки належна свідомість ширшого загалу їх ваги для нашого загального добра, коби тільки благоразум, що з братського об'єднання хоч би й дрібних і слабих сил кріпнуть вони самі і ціла громада, ростуть чесні і здорові амбіції і сміливіше ясніє лице наше перед сусідами і перед світом!

І. І.

Денвер, Колорадо

Малі числом, але сильні духом

Цю правду можна сміло віднести до малої денверської українсько - католицької парафії, з нагоди закуплення церкви. Діло це, в порівнянні із спроможністю парафії, дуже велике. Зрозуміємо це краще, коли коротенько перейдемо історію самої парафії.

Перших три українських родин прибуло до Денверу в квітні 1949 року. Тепер в Денвері находиться коло 50 українських католицьких родин. Першу Службу Божу відправив о. д-р Дмитро Блажейовський, в каплиці римо - католицької катедри, восени 1950 року. Тоді о. д-р Блажейовський, що обслуговував парафію в Омазі, Небраска, лише, що деякий час навідувався до Денверу.

Весною 1954 р., з ініціятиви діяльного мґра Ореста Колтунюка, що зорганізував денверську громаду, був її головою, і є ним ще тепер, постав Комітет Закупу Церкви, в такому складі: мґр Орест Колтунюк — голова, п-ні Степанія Лощенко — секретар (учителька), Антін Перхач — касир (столяр) та о. д-р Влажейовський, як духовний провідник. Почалася збірка грошей. До сьогодні заявило вплатити на закуп церкви, неменш 100 долярів, коло 50 родин, з того 25 родин вже вплатили по 200 долярів кожна, а решта сплачує. Зібрано коло 11,000 долярів, за які заплачено 10,000 дол. за церкву (церква коштує 11,000), заплачено асекурацію, та закуплено необхідне устаткування для церкви і пароха. Все це зроблено за несповна пів року. Парафія мала, чисто заробітницька, нема у нас ні заможних купців, ні промисловців.

Дуже росли із радости серця парафіяни, доконуючи 19 грудня 1954 р. обряду впровадження в храм свого пароха, до свого, новозакупленого Божого храму. Попереду хрест, за ним гарно прибрані хлопчик і дівчинка, за ними мґр Орест Колтунюк із ключем на подушці, опісля о. д-р Блажейовський, хор, організації, Сестрицтво і парафіяни. При вході, мґр О. Колтунюк передав ключі від церкви о. д-рові Блажейовському, цей відчинив церкву, усі війшли до середини, почалася перша Служба Божа.

Радісні почуття наповнили наші серця. Це ж по роках воєнного лихоліття, по роках без майбутнього, голоду, холоду і воєнних страхіть, по роках скитальського, таборового життя, ми відчули, що і ми нарешті маємо якесь пристановище, що і ми, нарешті, як люди, зможемо зажити нормальним життям.

Так, ще багато треба доложити грошей і труду до цієї церкви. Бракує ще іконостасу, хорів, а назовні, бані, дзвіниці та кращого естетичного оформлення. Але ще вже не так багато, і не так трудно. Найголовніше уже зроблено.

Тут слід підкреслити наполегливу, безінтересовну працю нашого пароха о. д-ра Бмажейовського, Ореста Колтунюка і Антона Перхача, що не жаліли ні часу, ні свого авта, збираючи на церкву.

Особливо слід підкреслити запал і труд нашого чесного громадянина п. Осипа Мотника. Він посвятив 500 годин праці на упорядкування церкви. Продовжуючи світлу традицію наших ремісників, він власноручно виконав із магоню гарний престіл, із дуже гарною літургічно-символічною прикрасою. Однак, вершком його запалу і вміння може послужити кивот, який п. Мотник власноручно виконав з магоню. Виконав його дослівно на зразок св. Андріївського Собору в Києві. Скільки це коштувало праці видно з того, що одна третя вежі цього кивота складається із сто кусків, а таких веж є чотири. На виконання самого кивота п. Мотник зужив 200 годин праці.

Як звичайно, не обійшлося й тут без прикростей. Деякі родини, що перед тим брали активну участь в церковному житті, відстали. Деякі, що могли дати свою частку на церкву, не дали. Але це не зломило наших парафіян.

Накінець слід побажати денверській парафії, малій, але працьовитій і сильній духом, щоб вона і надалі так гарно працювала, і надалі виконувала це, таке гарне діло, в гостинному Заході.

Іван Івахів

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК

Відд. 76 УНС, Нюарк	$ 10
І. Молодич, Мусап	5
Відд. 370 УНС, Ню Гейвен	5
Берез Одн. Доп. Комітет, Гайленд Парк	5
Відд. 288 УНС, Бетлегем ,П.	5
І. Гладей, Ню Йорк	5
В. Ковальський, Боффало	5
С. Дубневич, Судбурі	4
П. Костик, Бронкс	3
М. Куріца, Честер	3
Л. Калужняцький, Вінніпеґ	2.50
Д. Бакаляр, Нюарк	2
І. Гладун, Клівленд	2
Д-р І. Скрипух, Бренфорд	2
М. Яремійчук, Филаделфія	2
Е. Солонинка, Байон	2
Н. Харитон, Ню Йорк	2
П. Зеліско, Шікаґо	2
Б. Хмельницький, Сиракюз	2
І. Нестюк, Шікаґо	2
Б. Попадик, Клівленд	2
Р. Дячун, Монтреаль	2
В. Обух, Шікаґо	2
П. Ґула, Шікаґо	2
В. Свириденко, Трой	2
П. Джиджора, Джерзі Сіті	2
Р. Пайда, Лос Анджелес	2
О. Федорків, Филаделфія	2
В. Ґелетканич, Аллентавн	2
о. А. Кість, Міннеаполіс	2
М. Волошин, Байон	2
С. Косарчин, Судбурі	2
М. Коперта, Дітройт	2
М. Дудун, Дітройт	1
М. Дудар, Дітройт	1
В. Крамар, Честер	1
М. Федчишин, Гілсайд	1
І. Ратушин, Нюарк	1
Тофель, Нюарк	1
А. Сайкевич, Нюарк	1
Козак, Нюарк	1
Н. Диченко, Шікаґо	1
О. Целевич, Ню Йорк	1
В. Гірчиця, Вилиментик	1
М. Ярошенко, Дітройт	1
Ю. Лопкевич, Рочестер	1
А. Батюта, Филаделфія	1
Н. О'Брасн, Сиракюз	1
Н. Шевчук, Менвіл	1
Дрібними	0.20 ц.
Разом	$ 112.70

Фінікс, Арізона

Платники У. Н. Ф.

Управа Укр. Народного Дому в м. Фінікс, Арізона, на своєму ухвалила іменувати за жертвенність на У. Н. Фонд, згідно з виказом платників і жертводавців УНФонду в 1950, 51, 52 і 53 роках, почесними членами громади в м. Фінікс Петра Дженіса і М. Мельниковича. Вони бо не чекали на збірщиків чи спеціяльні прохання вповноважених (бо їх на той час в цих околицях не було), а рахували своїм святим обов'язком відіслати 25 долярів кожного року на Український Народний Фонд. Цим людям українська справа лежить на серці. Їм не байдужа доля українського народу, народу, від якого вони кров від крови і кість від кости походять. То не мало значення, що дехто з них вже більше, як 40 літ є в Америці, але українська справа їх так само хвилює і болить, як і того, що кілька років тому покинув Рідний Край. Доказом є, тяжкою працею зароблений доляр, який вони кладуть на українську справу. Вони засвідчили своїм поступованням, що вони були, є й будуть вірними синами свого народу.

Тому Управа Українського Народного Дому вважає своїм обов'язком вшанувати їх за щиросердечні почуття до української справи іменем почесних членів української громади м. Фінікс.

Голова У. Н. Дому
А. Вдовиченко

● **В Ізраїлі проголошено національну жалобу** в зв'язку з стратою в Єгипті двох жидів, лікаря й учителя, що їх єгипетський військовий суд засудив на смерть за шпигунство. Промовці на масовому вічі в Єрусалимі обвинувачували Єгипет у „звичайному вбивстві". Ізраїльський вуряд відмовився від участи у мішаній військовій комісії для справ перемиря, тому, що до неї входить також представник Єгипту.

● **Ізраїльський патруль переступив** ізраїльсько-єгипетський кордон і, під охороною двох танків, відкрив вогонь по єгипетській військовій станиці, вбивши одного вояка та поранивши двох інших. Жиди, твердить єгипетська сторона, мстяться за двох своїх земляків, що їх страчено в Каїро, як шпигунів.

Спорт

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

РІДІНҐ — ТРИЗУБ 0:2 (0:1)

Филаделфія, 30 січня. — Під час сильного зимна Тризуб на виїзді відніс щасливу перемогу над сильним противником. За здобуті точки нашим належиться велике признання. Цією перемогою, Тризуб потвердив, що він є в знаменитій формі. Ворота впали зі стрілів д-ра Павлічки і Яременка І. Через цілу гру наші мали перевагу, і зовсім заслужено виграли. По цих змаганнях наші висунулись на друге місце, за Ерцґебірґе, не стративши в другій рунді ані одної точки. Першуном в першій рунді став Литтл Клаб, який розіграє ще змагання з першуном другої рунди, якщо ним сам не стане. Вкоротці побачимо в нападі Тризуба знаменитого напасника б. Литовського Клюбу, опісля Фила Нейшенелс, а останньо одного Нюйоркського Клюбу, Фрайманіса, який поважно скріпить напад Тризубівців. Крім братів Ярименків, студентів Каледжу, в нападі виступить Тригубенко з Балтимор. Як бачимо, Тризуб в майбутньому відіграє велику ролю і стане ґрізним противником в першій Дивізії. Бажаємо симпатичній дружині якнайкращих успіхів та перемог, щоб стати першуном другої рунди, а відтак І. Дивізії.

П. К.

ВСЯЧИНА

Голуб зробив за 88 днів 20,000 миль

Пан Деніел Буоно з Мунакі в Ню Джерзі випустив два голуби 10 вересня 1954 року, саме тоді, коли зближався гураґан Една. Один із тих голубів вернувся додому через 12 годин, а другого пірвав гураґан, і він на океані осів на покладі корабля „Ексфорд", який плив до Середземного моря. На кораблі заопікувався цим голубом один моряк. Голуб літав до різних прибережних місцевостей, але на ніч прилітав до свого голубника на кораблі, на якому він був „членом" залоги. Коли корабель прибув до Ню Йорку, голуба забрав якийсь пан із Оренджу, кажучи, що це його власність. Моряк дістав 20 дол. за опіку над голубом. Але коли корабель знову відпливав від берегів Америки, на ньому з'явився його „пасажир" — голуб і знову відбув подорож до Европи. Тепер моряк побачив на нозі голуба перстень із знаком, і після прибуття до Ню Йорку передав його власникові. Голуб подорожував 88 днів і зробив за той час 20,000 миль.

Гувер за „контролею народин" урядових документів

Бувший президент Гувер стоїть на чолі окремої комісії для реорганізації дій уряду. Він старається зменшити бюрократизм деяких урядів, бо тепер уряд висилає річно коло 25 більйонів письм на рік, що коштує коло чотири мільйони долярів річно. Гуверова комісія поробила пропозиції, як зменшити ті паперові лявіни, які розходяться по всій країні.

Болотяний бугай в Ню Йорку

Під час недавніх морозів у Ню Йорку завважено дикого птаха, так званого, болотяного бугая, який тепер повинен бути серед водних лілій на Флориді. Члени Товариства для охорони птаства дві години обсервували з віддалі цю птаху і заявили, що вони „своїм очам не могли повірити", щоб болотяний бугай міг в січні находитися в Ню Йорку. На довід своїх обсервацій вони зробили кілька знимків цього птаха.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Б-во св. о. Николая, відд. 369, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. лютого, о год. 4-ій попол., в церковній залі. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти свої складки. — Уряд.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори В-ва св. Петра й Павла, відд. 220, відбудуться в суботу, 12. лютого, о год. 7:30 веч., в параф. залі при 50 вул. і Полайна вул. Проситься всіх членів бути присутними, буде присутній гол. урядник УНСоюзу в організаційних справах, як також будуть інші важні справи. — П. Пуціло, предс.; П. Блідий, кас.; Г. Гарасим, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Т-во Зап. Січ, відд. 75, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 13. лютого о год. 1. попол., в У.Н.Домі, 4655 Мартін. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Зубар, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Запор. Січ, відділ 367, відбудуться в неділю, 13-го лютого, в церковній залі, о 1:30 попол. Просимо членів явитися і привести нових членів. Довгуючі члени будуть суспендовані, якщо не вирівняють своїх вкладок. Повідомляємо, щоб не приносити вкладок до дому секретаря. — К. Манківський, предс.; Т. Песко, кас.; В. Попович, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Т-во ім. О. Басараб, відд. 348, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 13 лютого, зараз по великій Сл. Божій, в церковній залі при 526 W. Rayen Ave. Проситься всіх членів прибути і заплатити свої вкладки. Повідомляється, що на річних зборах 8. січня вибрано новий уряд: Марія Черніґа, предс.; Валентина Стахура, заст.; Марія Періґ, секр.-кас.; Марія Павлишин заст.; М. Павлишин, Ю. Присташ і А. Циктор, контрольори; П. Павлишин до хворих. Збори відбуватимуться в другу неділю по першім.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Б-во св. Юрія, відд. 379, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 13.. лютого, в Союзовій залі при 845 N. Western Ave., о год. 12. впол. Проситься членів прийти і вирівняти свої залеглості. Суспендовані члени, якщо прийдуть і заплатять свій довг, будуть прийняті наново. — Й. Дичка, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Т-ва „Сокіл", відд. 336, відбудуться в неділю, 13. лютого, о год. 1-ій попол., в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на збори та вирівняти належні вкладки. Рівночасно подається до відома, що на річних зборах перевибрано старий уряд, а саме: Г. Степанек, предс.; В. Степанек, заст., Г. Кісіль, кас.; Я. Дзядига, секр.; контрольори О. Степанек і І. Курах; надз. хворих М. Лещишин; делеґати до Злуч. Організацій Г. Степанек і Е. Дзядига. — Е. Дзядига, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Т-во ім. Е. Коновальця, відд. 423, повідомляє своїх членів, що річні загальні збори відббудуться в неділю, 13. лютого, о год. 1:30 попол., в залі „Укр. Бесіди" при 2410 Вест Шікаґо Еве. Обов'язком всіх членів явитися на цих зборах. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглості. — Управа Відділу.

ТОМАСТОН, КОНН. — Т-во Укр. Січ, відд. 421, буде мати збори 12. лютого в Укр. Галі в 8-ій год. — І. Наконечний, пр.; М. Шипінка, кас.; Ю. Береза, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Т-во У. Н. Дому, відд. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 10-го лютого, о год. 8-ій веч., у власнім домі при 831 Joseph Ave. Проситься членів прийти, маємо деякі справи до порішення. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки. Член, що довгує більше як три місяці, в разі хвороби не отримає хворої запомоги. — Н. Кучмій, предс.; В. Гнатків, кас.; І. Кучмій, фін. секр.; В. Ґурянський, рек. секр.

ЛАТРОБ, ПА. — Повідомляється членів відд. 61, що на річних зборах 16. січня, вибрано уряд на 1955 р.: А. Скубяк, пр.; А. Рилик, кас.; І. Медвідь, секр. Зайшли ухвали, що кожний член є обов'язаний приносити свої вкладки до секретаря відділу на нижче подану адресу не пізніше, як в третю неділю місяця. Довгуючі суспендовані члени будуть зараз прийняті після першої вкладки. Адреса: 317 Miller St., Latrobe, Pa.

МОНЕССЕН, ПА. — Б-во св. Ап. Петра і Павла, відд. 338, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го лютого, о год. 1:30 попол., в Укр. Галі на 2-ій вул. і 213 Скунмекер Еве. Також контр. комісія здасть звіт за попередніх 6 місяців. Пригадується членам, щоби платили свої вкладки на час. І. Кудлик, предс.; Й. Кудлик, кас.; П. Янковський, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, відд. 349, відбудуться 30. лютого в домі Лісного. — І. Шеґера, предс.; В. Ясіновський, кас.; М. Лісний, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Т-во ім. І. Франка, відд. 146, повідомляє, що збори відбудуться 13. лютого о год. 1-ій попол. в залі Укр. Амер. Осередку, 2965 Carpenter St. Буде звіт за минулий рік і перебрання урядування. Проситься тих членів, що платять річно, прийти на збори і заплатити свій розмет. Кожну зміну адреси подати до секретаря. Секретар якщо не має адреси, не може доручити картки плачення. Хто має знайомих приведіть на збори, або повідомте секретаря, щоби вписати до Союзу, бо це обов'язок кожного приєднувати нових членів. — С. Хомяк, секр.

ТИММИНС, ОНТ. — Відд. 456 ім. Б. Хмельницького повідомляє всіх членів, які не були на річних зборах, що склад уряду на 1955 р. є: В. Гиляр, предс.; М. Галайда, заст.; В. Воркевич, фін. секр.; М. Михальчишин, кас.; І. Суряк, П. Ганутя, С. Первак, опікуни хворих; Н. Брень, П. Малий, П. Музичка, контр. комісія.

ТАРЗАН, ч. 3409, Негайно

Рамбул прискочив і вхопив невільника. — Тарзан — втік! — заскреготав він. — Куди він дівся?.. кажи мені, дурню!

Відкинувши набік невільника, загукав: — Перешукати палац... подвір'я. Знайти в'язня... він не сміє втекти!

Показуючи пальцем на Ґеріґена, бандит заричав: — Ти, мізерна собако... твій приятель втік... тепер ти бавитимеш моїх людей замість нього.